

Wandelen in Edinburgh

Lysanne Erlings

Colofon

Wandelen in Edinburgh

© 2023 Odyssee Reisgidsen vof | odyssee-reisgidsen.nl

© 2023 Lysanne Erlings

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Eerste druk 2023

ISBN 9789461231505

NUR 502

Tekst: Lysanne Erlings

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Foto's: Lysanne Erlings tenzij ander aangegeven

Kaarten: Kaarten: Aad Mak, Barneveld

Odyssee Reisgidsen

Odyssee Reisgidsen levert zijn titels als paperback of als e-book. Paperbacks zijn verkrijgbaar bij de (reis)boekhandel in Nederland en Vlaanderen, via Bol.com of de Odyssee-website. De e-books zijn verkrijgbaar via de Odyssee-website en een groot aantal internetplatforms. Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

De vermelde toegangsprijs bij musea e.d. betreft een volwassene. Vaak zijn er lagere toegangsprijzen voor kinderen, studenten, ouderen enz. Raadpleeg daarvoor de website van de betreffende bezienswaardigheid, die bij de beschrijving in deze gids wordt vermeld.

Foto cover: Calton Hill. Foto Anthony Robin Photography | anthonyrobin.com

Foto titelpagina: Lloyd Smith Photography & Video | Forever Edinburgh

Foto pg. 38: Leith. Foto Kevin George | Dreamstime.com

Foto pg. 48: Arthurs Seat. Foto Antony McAulay | Dreamstime.com.

Odyssee Reisgidsen

Volg Odyssee op Facebook, Twitter en Instagram
odyssee-reisgidsen.nl | info@odyssee-reisgidsen.nl

Voorwoord

Edinburgh oefent een enorme aantrekkingskracht uit. Je kunt er door charmante kronkelige straatjes wandelen, omgeven door imposante architectuur en de monumenten. De stad is doordrenkt met geschiedenis, denk alleen al aan het kasteel en paleis. Old en New Town van Edinburgh zijn opgenomen op de UNESCO werelderfgoedlijst.

Maar de stad heeft zoveel meer te bieden dan zijn geschiedenis. Edinburgh is een enorm groene stad. Het is omgeven door de zee en de heuvels, er zijn talloze parken in de stad en je kunt vanuit de binnenstad de oude vulkaan Arthur's Seat op lopen.

Daarnaast zit Edinburgh vol hippe restaurants en cafés. Nabijgelegen wijken als Leith en The Shore winnen ook steeds meer aan populariteit en geven het gevoel even uit de stad te zijn, maar wel met alle gemakken van de hippe stad. Edinburgh is zo veelzijdig dat het duidelijk is waarom het de drukstbezochte stad in Schotland is. Want bijna iedereen die Schotland bezoekt, gaat ook naar Edinburgh. Voor de een blijft het bij Edinburgh, voor de ander sommigen is het een onderdeel van een grotere reis door Schotland.

Vier wandelingen laten je kennismaken met Edinburgh:

- Old Town
- New Town
- Leith Walk Way
- Arthur's Seat en Portobello Beach

Voorts worden in een apart hoofdstuk bezienswaardigheden in de omgeving van Edinburgh beschreven.

Wat jouw reden ook is om Edinburgh te bezoeken en hoelang je er ook blijft, je gaat er sowieso iets vinden wat je interesseert. En je zal er hopelijk terug willen keren. Edinburgh blijft zichzelf ontwikkelen en het zal je altijd verrassen en verwelkomen.

Veel lees- en wandelplezier!

Lysanne Erlings

Iets gemist?

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve meldingen, wijzigingen in openingstijden en prijzen in deze gids? Of moet de route worden aangepast? Voor reacties, aanvullingen en suggesties: info@odyssee-reisgidsen.nl

Inhoudsopgave

Een schets van Edinburgh

Edinburgh verkennen 7

Odyssee's aanraders 14

Wandeling 1 | Old Town

Het oorspronkelijke hart van Edinburgh 15

Wandeling 2 | New Town

Bijzondere gebouwen in een rasterpatroon 28

Wandeling 3 | Leith Walkway

Van Leith via Dean Village naar Edinburgh 39

Wandeling 4 | Arthur's Seat en Portobello Beach

Vulkanische heuveltop midden in de stad 49

Omgeving van Edinburgh

Fietsen en wandelen rondom Edinburgh 56

South Queensferry 56

Rosslyn Chapel 58

Pentland Hills 60

Praktische informatie Edinburgh

Edinburgh van A tot Z 62

Register 71

Kaders

Aggie Beanie en politiepetten 21

Sir Walter Scott 30

The Innocent Railway 54

Edinburgh

Edinburgh Castle, de blikvanger van de stad. Foto: BigStock

Edinburgh verkennen

Edinburgh ligt aan de oostkust van Schotland en geniet hierdoor vrij milde temperaturen. Het is er over het algemeen niet zo bewolkt en nat als de westkust van Schotland en het is er vaker zonniger. Door deze oostelijke ligging waait er door Edinburgh wel een steviger windje dan in andere Schotse steden.

De stad is klein opgezet en alles is hierdoor makkelijk aan te lopen. Dit draagt bij aan het gemeenschapsgevoel. Niets en niemand is ooit ver weg en inwoners zeggen dat ze altijd wel een bekende tegenkomen als ze naar de supermarkt gaan of een rondje lopen.

Edinburgh is vooral in trek bij (jong) volwassenen. De stad heeft maar liefst zes universiteiten en veel studenten besluiten in Edinburgh te blijven wonen na hun studie. Edinburgh weet veel jonge mensen aan te trekken door de goede carrièremogelijkheden die het biedt in de bank- en energiesector, technologie, wetenschap, software ontwikkeling en de kunsten. Hierdoor trekt de stad ook veel mensen aan van diverse culturele achtergronden en het is een diverse stad.

Leefbare stad

Net als in elke populaire stad klagen inwoners soms over het grote aantal toeristen. Sommige huurbazen verhuren huizen en kamers van september tot juli, om ze vervolgens voor hogere prijzen aan toeristen te verhuren tijdens de festivalmaand augustus. Maar mensen in Edinburgh zijn trots op hun stad en delen graag tips over de nieuwste cafeetjes en restaurants.

Door deze combinatie van factoren zeggen veel mensen dat Edinburgh de

meest bewoonbare stad is waar ze ooit gewoond hebben en dat is duidelijk te voelen in de sfeer op straat.

Dit is niet alleen een sentiment onder inwoners. De stad wordt vaak de meest leefbare stad in het Verenigd Koninkrijk genoemd voor mensen die zich er willen vestigen. De stad scoort in onderzoeken en lijstjes hoog in carrièremogelijkheden, de groene opzet en de openheid van de mensen, die ervoor zorgt dat nieuwelingen snel worden opgenomen in de stad.

Geschiedenis

Edinburgh heeft een kasteel dat over de stad uitkijkt en de straten staan vol met historische monumenten. Wie de drukte even wil ontsnappen kan gemakkelijk *Arthur's Seat* op, een heuvel van vulkanisch gesteente gevormd door gletsjers.

Maar Edinburgh heeft daar een lange tijd over gedaan. Waar mensen nu rondslenteren, waar muzikanten hun doedelzak bespelen en waar Harry Potter is geboren, werd honderden jaren geleden felle strijden gestreden en liep bloed door de straten.

Edinburgh centreerde zich vroeger rondom *Old Town*, waar veel steegjes en hofjes van het oude stratenplan bewaard zijn gebleven. Langzaam maar zeker breidde de stad zich uit, waarbij het nabijgelegen dorpjes en omliggende heuvels opslokte. Deze vissersdorpjes, havenstadjes en badplaatsen waren in staat hun eigen karakter te behouden. De heuvels bleven onbebouwd. Die karakteristieke dorpjes, nu wijken in Edinburgh, en de heuvels zijn leuke uitstapjes die gemakkelijk te ondernemen zijn.

Cultuur heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in de stad en de nalatenschap van schrijvers, wetenschappers en architecten wordt gekoesterd in Edinburgh. Dit is te zien in tientallen monumenten in de stad, en manifesteert zich ook in *Edinburgh Fringe Festival*. In augustus nemen kunstenaars de stad over en geven bezoekers een keuze uit honderden circus-, dans- en toneelvoorstellingen die worden opgevoerd in alle zaaltjes, theaters en straathoeken die beschikbaar zijn.

Het begin van Edinburgh

Het zijn de Romeinen die als eerst opduiken in de geschiedenis van Edinburgh. Zij vielen de stad in 78 binnen en bouwden een nederzetting op Castle Rock, omdat het zo makkelijk verdedigbaar was. Toen de Engelsen in de 7de eeuw Schotland binnenvielen, namen zij hun intrek op Castle Rock en noemden het Eidyn's Burgh. De Schotten veroverden het in de 10de eeuw weer terug. Zo'n honderd jaar later begon Koning Malcolm III met de bouw van een kasteel op deze rots en langzaam maar zeker ontstond er een dorpje rondom het kasteel. In de 12de eeuw had dit dorpje zich ontwikkeld tot een levendige gemeenschap dat een goede reputatie had opgebouwd met de productie en verwerking van wol. Cowgate diende als centrale marktplaats waar vee werd verhandeld. In de 15de eeuw werd er ook in graan en hooi gehandeld op Grassmarket.

De Engelsen versus de Schotten

Grazende koeien en schapen in de stad betekent echter niet dat alles er vredig aan toeging in Edinburgh. De stad heeft veel geleden onder de voortdurende

strijd tussen de Engelsen en de Schotten. In 1296 veroverden de Engelsen *Edinburgh Castle* opnieuw en dat bleek het startschot voor een hoop ellende. De Schotten heroverden hun kasteel in 1322, maar in 1385 brandden de Engelsen St. Giles Kirk en Town Hall af. Edinburgh was tot 1424 onder bestuur van een Engelse koning. In dat jaar kreeg de Schot James I de Schotse kroon toebedeeld. Daarvoor was hij negentien jaar gevangengehouden door koning Henry IV en, na diens overlijden, koning Henry V van Engeland. Negentien jaar later verhuisde het Schotse parlement van Perth naar Edinburgh en in 1450 werd de stad ommuurd. Vanaf het midden van de 15de eeuw is Edinburgh officieel de hoofdstad van Schotland. Onder James IV maakte de stad een bloeiperiode door, die in bloed werd gesmoord door de nederlaag van de Schotten tegen de Engelsen in de slag bij Flodden in 1513. Veel mannen uit Edinburgh verloren met James IV daarbij het leven. Er werd onmiddellijk een nieuwe muur rond de stad gebouwd (*Flodden Wall*), die 250 jaar lang de stadsgrens zou zijn. Edinburgh liet zich niet neerslaan door tegenslagen en bleef groeien. In 1500 woonden er twaalfduizend mensen in de stad, vijftig jaar later waren dat er drieduizend meer. De bevolkingsgroei werd binnen de muur opgevangen: verdieping op verdieping werd gestapeld, soms wel in tien lagen, wat ongekend was in die tijd. Er werd besloten een buitenwijk rond het hedendaagse Canongate te bouwen.

Ondertussen hield de Flodden Wall de zuiderburen niet tegen. In 1547 en 1571 vielen de Engelsen Edinburgh nogmaals aan, de laatste aanval was tijdens een burgeroorlog. Alsof dat nog niet genoeg was, kreeg Edinburgh ook nog zware uitbraken van de pest te verduren in 1585, 1604 en 1645.

Mary, Queen of Scots (1542-1587)

In de loop van de 16de eeuw hadden protestanten hoop gekregen voor een protestants Schotland. Koningin Elizabeth was protestants en veel verbannen gelovigen waren teruggekeerd naar Schotland. Onder hen was **John Knox**. Een preek die hij in juni 1559 in St. Giles Cathedral in Edinburgh gaf, wordt gezien als het moment waarop de Schotse reformatie begon. De strijd tussen protestanten en katholieken zou de Britse gemoederen echter nog decennialang bezighouden.

In 1542 overleed de Schotse koning James V, een week nadat zijn dochter Mary was geboren. Het oorspronkelijke plan was dat de katholieke Mary op tienjarige leeftijd de protestante prins Edward van Engeland zou trouwen. De Schotten zagen dit niet zitten, en de Engelsen begonnen als wraak een oorlog met Schotland. Mary werd ondertussen naar het katholieke Frankrijk gestuurd. Daar trouwde ze in 1558 de Franse kroonprins, beiden nog tieners. De kroonprins overleed al na 2 jaar en in 1561 keerde Mary terug naar Schotland, waar de reformatie op het punt stond uit te breken. In 1565 trouwde ze met haar katholieke neef Lord Darnley en werd al spoedig zwanger. Volgens geruchten was haar privé secretaris de vader, en deze werd onder haar ogen vermoord. Darnley, waarvan ze wilde scheiden, kwam in 1567 om bij een ontploffing, maar zijn lichaam vertoonde sporen van wurging. Hun zoon James was toen tien maanden oud.

Drie maanden na de ontploffing trouwde zo opnieuw, nu met de protestant Bothwell, die ervan verdacht werd een hand in de ontploffing te hebben gehad. Dit protestantse huwelijk viel slecht bij de Schotten die verhaal bij haar kwa-

men halen. Zij werd teruggevoerd naar Edinburgh, uitgescholden voor hoer en moordnares, en gevangengezet. Haar eenjarige zoon James kwam op de Schotse troon.

In 1568 wist ze te ontsnappen, maar werd na twee weken alweer gevangengenomen in het Engelse Carlisle. De protestantse Engelse koningin Elizabeth wou trouwen met Mary Stuart, zag haar als een concurrente voor de Engelse troon, en toonde geen clementie. Ze bleef in gevangenschap en toen in 1587 haar naam opdook als initiatiefnemer van een coup tegen Elizabeth werd ze in datzelfde jaar onthoofd.

Haar zoon James VI werd in 1603 koning James I van de unie van de Engelse en Schotse kroon.

Voortdurende Britse godsdiensttwisten

St. Giles Cathedral. Foto BigStock

In 1625 werd James' zoon Charles I gekroond als koning van Engeland, Schotland en Ierland. Hij was geboren in Schotland, maar had zich er niet verthoond sinds zijn kindertijd. Hij leek er ook niet veel moeite voor te willen doen. Zijn eerste bezoek was in 1633, tijdens zijn Schotse kroning. Hij wist de Schotten verder van zich te vervreemden toen hij probeerde zijn macht te gebruiken om zijn Anglicaanse Kerk tot dominante kerk te maken. Een nieuw boek met gebeden dat hij hiervoor introduceerde, ontketende een opstand binnen de kerk. Deze opstand begon in de St. Giles kathedraal in Edinburgh, waar iemand een stoel naar het hoofd van de deken gooide. De protesten spreidden zich snel uit over andere kerken in Edinburgh.

Na maanden van onrust werd een verdrag opgesteld waarin werd geëist dat de koning Schotlands religie zou respecteren. Het verdrag werd in Edinburghs Greyfriars Kirk ondertekend door prominente Schotten. Vanaf dit moment verloor Charles I de controle over Schotland. Hij was een autoritaire man en zijn